

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, I LITERACKI EKONOMICZNY

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 6.50, bez odnośnienia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za pierwszą petytową jednoszpaltową na I kol. 2.00 mk. na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen.
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego następcę przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. Panny Marii № 38. Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

Niniejszym podaje się do wiadomości, że z dniem 1 października Nadleśnictwo Państwowe „Częstochowa” zostało przeniesione z Częstochowy do Herbów-Polskich. Kancelaria Nadleśnictwa czynna codziennie od godziny 8 rano do 12 i od 3 do 7 wieczorem prócz świąt.

Nadleśnictwo Częstochowa.

Z sejmu.

W uzupełnieniu wczorajszego wywiastu z mowy ministra spraw wewnętrznych, Wojciechowskiego, wygłoszonej na pierwszym posiedzeniu Sejmu, przytaczamy jeszcze wyjątki bardziej charakterystyczne:
Polska — mówił minister — jako państwo niepodległe, jest w świecie międzynarodowym zjawiskiem nowym. Z czasów upadku Rzeczypospolitej i naszej niewoli pozostało wśród obcych wrażenie, że Polska, to kraj, w którym każdy obcy, umiejący operować intrygam, złotem i siłą orężną, może panować i układać stosunki tak, jak mu się żywnie podoba. Otóż pierwszym najżywniejszym zadaniem było przekonać świat, że my sami o siebie chcemy i będziemy gospodarzyć, nie poddamy się żadnej obcej woli i będziemy samodzielnie urządzić nasz byt państwowy i wytykać drogę ku przyszłości.

Pamiętajmy, że Polska nie może być polem dla eksperymentów. Naród o tej kulturze i o tem doświadczeniu, jakie my posiadamy, przez 150 lat niewoli i zrywania się do walki orężnej z przemocą, naród z tą swą kulturą duchową i moralną, jaką my posiadamy, nie może sobie pozwolić na takie eksperymenty, na jakie sobie pozwolił na ród, że się tak wyrażę, o dziwniejszej kulturze, zupełnie pierwotnej, gdzie, zdaje się, że to, co cokolwiek bądź pomyślał, może być natychmiast wykonane. Przykład smutny i tragiczny tych eksperymentów przedstawia właśnie Rosja i ja z jak najgłębszym przekonaniem, nie tylko z wiarą, ale i z pewnością siebie twierdzę, że Polska polem dla eksperymentów nie będzie.
Naród polski do tego nigdy nie do puści.
Pójdziemy nie drogą rewolucji, ale pójdziemy drogą ewolucji.
Obowiązkiem każdego z nas, a przede wszystkim rządu, jest pilnować rzetelności, a nie przekraczać granic tego, co życie dojrzałe pozwala, nie

wdawać się w planowanie reform i kroków, do których stosunki ekonomiczne, stopień kulturalny w kraju jeszcze nie doszedł.

W sprawie robót publicznych minister oświadczył, co następuje:
Wiadomo sejmowi, że funkcjonowanie naszych robót publicznych pozostawiało wiele do życzenia, gdyż spieszo no się z nimi, aby dać pracę bezrobotnym. Zaszła potrzeba rewizji robót, co dało powód do pogłoski, jakoby rząd chciał skasować roboty publiczne. Nigdy podobny wniosek na radzie ministrów się nie pojawił. W miarę kasowania pewnych robót, jak karczowanie, przystępowanie gruntów miejskich, podejmowane są kroki, aby rozpocząć inne prace, głównie w cegielniach. Poza tem ministerjum robót przygotowuje rozpoczęcie z wiosną kampanii planowej odbudowy kraju. W związku z tem najpilniejsze jest uruchomienie tartaków.

W dalszym ciągu swej mowy zapowiedział minister jasny i stanowczy podział władz oraz ich kompetencji, zaznaczając otwarcie, że dziś w tej dziedzinie panuje chaos. Co do niektórych podstawowych zasad konstytucji, p. Wojciechowski oświadczył, że nacelnik państwa winien być wybierany za pomocą plebiscytu i powinien posiadać jak najszerszy zakres władzy. Sejm powinien być jednoizbowy, atoli należy utworzyć z w. Straż praw, złożoną z mężów zaufania Naczelnika państwa i Sejmu. Straż ta wszelako nie będzie posiadała inicjatywy prawodawczej.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Więse komunistyczne w Berlinie.
Berlin. Przedwczoraj odbyło się 10 zebrań komunistycznych pod hasłem: Niemcy a Rosja sowiecka. Wojsko musiało interwenjować, ale rozlewu krwi nie było.
Główni w parlamencie.
Wiedeń. „Tempo” donosi z Rymu: Przy głosowaniu nad porządkiem dziennym, dotyczącym Rjei przyszło do bójek między posłami, oras posłami i dziennikarzami.

Niemcy opuszczają kraj Nadbałtycki.
Berlin. Z Rygi donoszą: Ewakuacja terytorjów nadbałtyckich przez wojska niemieckie postępuje napręd. Ostatnio wysłane zostały do Niemiec bataljon strzelców i szwadron konnicy.
Maskarada niemiecka.
Berlin. „Lokal Anzeiger” donosi z Rawy, że utworzyl się tam tymczasowo lokalne władze naczelne, które przdały się pod zwierzchnictwo rosyjskie. Kilka niemieckich oddziałów, które miały być wysłane z Kurlandji przeszło do wojsk rosyjskich, tworząc osobne rosyjskie formacje i pozostają w służbie rosyjskiej jako naczelnego dowództwa.

Zamiary Denikina.
Jeden z najwybitniejszych polityków rosyjskich p. W. Szulgin, zamieścił w półrocznym organie Denikina artykuł o stosunkach polsko-rosyjskich. Znamienne wywody tego polityka rosyjskiego następują na bieżąco.

P. Szulgin oprzedo, że jest sceptykiem: Polakom nigdy nie wierzył na przyszłość polsko-rosyjską nie liczył.
„Zbyt dobrze — pisze — znam Polaków i ich zamiętnie nieprzejednane. Idea jagielnicka rzadzi niepo dzielnie i całkowicie nad umysłami Polaków.
Gdy nawet Polacy przed wielką wojną zapewniali że jakoby na zawsze wyszli się niezależnych marszałek o Polsce „od morza do morza” jam temu nigdy nie wierzył.”

Właściwie sąs ten sceptyczny wstęp potrzebny był p. Szulginowi po to, aby wamowie rosyjskie uromazowania do Chelmiszczyny i Galicji Wschodniej.
„Ostatnio — pisze dalej p. Szulgin — doszło do naszej wiadomości i głębokim bólem przejmuję serce rosyjskie, że cała Wschodnią Galicję oddala ententa pod zarząd Polski. Podług spisu ludnościowego z 1910 r. we Wschodniej Galicji zamieszkiwało 3,308,000 Rosjan (obu partji, Ukraińców i moskalofików) i 1,200,000 Polaków.

P. Szulgin zapowiada, że Rosja nigdy się z tem nie pogodzi. „Jeśli nie Polaka, której rozum przyniósł został namiętnością, to jej zachodni przyjaciele wiani o tem pamiętać i wiedzieć, że Rosja będzie walzyła o swoją jedność i będzie bronić spadku swych przodków, nie szędząc swych sił.”
Tak oto mamy teraz jasne i szczerze wyznaczenie, jaki jest stosunek rządu gen. Denikina do Polski: wysyłać chce o polskie walki z bolszewikami dla siebie, a potem wysiągnąć rękę po Lwów i Chełm.

Projekty Bilnickiego.
Kraków. — Warszawski korespondent „Gazeta” donosi: Mimo tajemnicy, jaką otacza są wygotowane przez ministra skarbu dra Bilnickiego projekty, jest już wiadomem, że idą one w dwóch kierunkach.

Polska flota wojenna.

London. „Daily News” donosi, że projekt przyszłej polskiej floty został już omówiany. Flota ta będzie się składała z czterech wojennych krążowników i dwunastu wielkich łodzi torpedowych. Załoga tych statków składa się ma 2,500 ludzi, w czem 110 oficerów. Dalejnik angielski nie wspomina jednak nie o polskiej flo

cie handlowej, która powstanie zapewne niezależnie od wymienionych statków wojennych.
50 milionów koron na polskie okręty.
Kraków. Ostatni numer „Piasta” donosi, że obłopi nasi w Ameryce słożyli na polskie okręty handlowe 50 milionów koron (700,000 dolarów).

Wrzenie na Górnym Śląsku.

Katowice. Ostre zarządzenia niemieckie przeciw ludności, oraz niestanę przepię przeciw podejrzanym osobistościom o nieprzychylnosc dla władz niemieckich podtrzymują w dalszym ciągu wrzenie wśród miejscowej ludności.
Obawy przed głębszym tem nie ustają.

stan obłątania. Między innymi powie dziano.
„Lud polski goręco protestuje przeciw wyborom komunalnym w czasie obecny, gdyż tylko nieliczna część polaków wiało może udział w wyborach, reszta zaś, przesłana przesładowaniami, może nie mieć od wagi, by przez wykazanie swej woli nie narazić się na dalszy ucisk.”

Katowice. Niemcy coraz więcej obawiają się przegranej na Górnym Śląsku. To też agitacja w dalszym ciągu przybiera szerokie rozmiary. Niemcy starają się przekonać ludność, że w razie przyłączenia się tych ziem do Polski, grozi górnoląska kom bolszewizm. W podobne kłamstwa nikt tu jednak nie wierzy.
Protest polaków przeciw wyborom komunalnym.

„Lud polski wamie udział w wyborach, ale już dziś oświadcza, że po uregulowaniu stosunków muszą nastąpić nowe wybory, by usunąć ze stanowisk tych, których wybrano pod ochroną granichubstwa.”
Wymiana strzelców.

Katowice. Przedstawiciele polskich rad ludowych na G. Śląsku, jak rów nież PPS, Związki zawodowe polskie oraz polskie związki socjalistyczne w d. 25 września wystąpiły do komisji ententy z protestem przeciw dokonywaniu wyborów komunalnych na G. Śląsku.
W uszczelnieniu protestu, skrytykowsko castr system berliński

Sornowice. Wczoraj około godziny 8-ej wieczorem na pograniczu Sosnowca rozpoczął się strzelanina posterunków niemieckich i polskich. Przez chwilę strzelało było wystrzely armatnie, oraz tuł hot karabinów maszynowych. Powodem strzelców było przechodzenie górnoląskaków przez pas pograniczny.

Przełamanie frontu bolszewickiego nad Tambowem.

Wiedeń. Z Londynu podaje urzędowe doniesienie tej treści, że gen. Mamontow, należący do grupy wojsk Denikina, wykonując przełamanie linii bolszewickiej w obszarze pod Tambowem i podjął operacje na tyłach czerwonej armji, przecinając wszelkie dowozy żywności i amunicji od strony Moskwy.

Gen. Mamontow odciął dowo ży i 80,000 rekrutów bolszewickich.
Sukses gen. Mamontowa między innymi przyniósł także odcięcie liczących obszarów i placów upraw, w których agronomiczno było około 80 tysięcy bolszewickich rekrutów. Ludzie ci prawdopodobnie natychmiast zosessali się do domu.

Teatr Paryski

Program od wtorku 30 Września i dni następných.

Dla młodzieży i dzieci wzbronione!

Nowe niepospolite arcydzieło filmowe. — Niezwykła wystawa. — Przepiękne zdjęcia.

Wielki obraz w 6-ciu częściach, odsłaniający tajemniczy świat wschodu: Chiny — ojczyznę przedziwniej trucizny i Indje — rajski kraj palaczy opium.

Rzecz dzieje się w jaskiniach opium, na dworach książąt Wschodu w dzikich dżunglach i w jednym z europejskich miast.

CENY MIEJSC: Kupon do łoży 4.60 mk. Krzesło parterowe 8.60 mk. Galeria 2.50 mk. Wojskowi płacą taniej o 50 fenigów.

Teatr „ODEON“ ul. Panny Maryi Nr. 27.

Program od soboty 4 do wtorku 7 października

Zawezwano mile widzianą ulubienicę Publiczności uroczą

HENNY PORTEN Dwaj mężowie Pani Y.

występuje w swym najnowszym obrazie

w 5-cio aktowej przewybornej farsie

Nad program: **PAN KONSUL** Znakomita wesoła jednoaktówka, w wykonaniu artystów duńskich.

Ceny miejsc zwykłe.

Buget cukierniczo na miejscu.

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne
godziny, przyjęcie 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 5.

OGŁOSZENIE.

Ceny na dzierżawę polek pod kartofle na rok 1920 zostają podwyższone do następujących norm:

- 1) Na Kucelinie po Mk 5—
- 2) przy Elektrowni—Zawodzie lit BCD po Mk 5—
- 3) przy Kiedrzyńce i Białej po Mk 6—
- 4) na Zorach—Zawodzie „ „ 7—
- 5) Parkitka od Półnicy, za wałem, prawa strona, prawa od półnicy, po Cielasie, i po Biakowskim po Mk 8—
- 6) Parkitka - po Nagłowskim, Brydżu za Barteskim, przy Parkitce południowa strona po Mk 9—
- 7) Zawodzie przy Elektrowni lit AFGHIJK LLMOP po Mk 10—
- 8) przy Heinigerze, przy przejeździe na Zaczucie, przy Radomskim po Mk 10—
- 9) przy ul. Koszarowej, Mastalerzu, za fab Zachsa na Zawodzie i za browarem po Mk 12—
- 10) przy cegielni Beastermana po Mk 13—
- 11) przy ul. Nowej dzierżawnych rozpocząć nie się w Magistracie pokój Nr 8 od dnia 25 września do dnia 15 października r b od godziny 9-jej do 1-jej po południu Reflektanci zechcą przynosić ze sobą seszloroczne kwity z opłaconej dzierżawy i mają pierwszeństwo
- 12) Po dniu 15-ym października półka nieopłacone przez poprzednich dzierżawców zostaną wydzierżawione osobom, które dotychczas z półki nie korzystały
- 13) Dotychczasowi przywłaściciele polek na Ostatnim Groszu, mają opłacić czynsz za wszystkie lata ubiegłe i rok 1920 w cenie po 50 fen za przęt. Wymiary tych polek i spis posiadaczy takichów są do przejrzania w Magistracie w pokoju Nr 8
- 14) W celu uniknięcia natłoku w ostatnich dniach wyznaczonego terminu uprasza się reflektantów aby opłaty polek uskutecznił możliwie najwcześniej

Częstochowa, dnia 20 Września 1919 r
P O Prezydenta ANTONI JANUSZEWSKI
Lawnik K Maliniski

Potrzebny uczeiwy chłopiec do roznoszenia „Gońca“ zapaz

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski.

KURSY BUCHALTERYJNE

E. Zalcmanówny

SZKOLNA Nr 7.

Przyjmują się zapisy do kompletu stenografii. Nauka pisania na maszynach systemów: „Underwood“, „Remington“, „Hamond“, „Mentor“, „Torpedo“, „Secor“, „Orzel“.

Obwieszczenie.

W przedmiocie składania władzom skarbowym w tej instancji zeznań do dochodu względnie sprawozdań rocznych i kosztów towarzyszących sprawozdawczych do wymiaru podatku od zysków wojennych.

Na zasadzie postanowienia art. 31—dekretu Naczelnika Państwa z d. 5 lutego 1919 r. (Dz. p. № 12 poz. 156 z r. 1919) w przedmiocie podatku od zysków wojennych, wzywa się wszystkie osoby fizyczne i prawne (z wyjątkiem towarzyszących sprawozdawczych) które w latach wojennych 1914 r. do włącznie 1918 oświadczyły nadwyżkę zysku względnie dochodu podległą w myśl postanowień powołanego dekretu podatki od zysków wojennych aby w terminie 14 dniowym licząc od dnia ogłoszenia tego obwieszczenia przedłożyły inspektorowi skarbowemu w Częstochowie zeznanie dochodu na przepisanych formularzach na każdy rok wojenny osobno.

Formularze wydawać będzie Inspektor Skarbowy w Częstochowie bezpłatnie. Kuratorowie spadków wakujących są obowiązani w powyższym terminie złożyć zeznanie dochodu odnośnie do majątku spadkowego. W tym samym terminie mają towarzystwa sprawozdawcze złożyć w Inspektoracie Skarbowym w Częstochowie w którego okręgu mają swą główną siedzibę, sprawozdania roczne i bilansy, rachunek zysków i strat, tudzież protokoły ogólnych zebrań, na których zatwierdzono sprawozdania roczne tak na wszystkie lata operacyjne, wchodzące w całość lub częściowo w czasokres od 1 sierpnia 1914 r. do końca 1918 r. Wymienione wyżej sprawozdania roczne, bilansy itd. przedłożyć należy także za trzy ostatnie operacyjne lata w czasie pokoju, względnie w razie krótszego trwania przedsiębiorstwa za ostatnie dwa lata lub ostatni operacyjny rok pokojowy, a to w celu obliczenia przeciętnego normalnego zysku z lat pokojowych, potrzebnego do porównania przy ustaleniu podległej podatki nadwyżki zysku z lat wojennych. Niezłożenie tychże w terminie wyżej oznaczonym karane będzie na zasadzie postanowień art. 32 dekretu grzywną do 10,000 mk. względnie 15,000 koron. Zaznacza się, że kto świadomie w zamiarze zatajał przedmiotu podatkowego za-

niechcia złożyć w terminie zeznanie dochodu, będzie ukarany, niezależnie od dodatkowej zapłaty ukróconego podatku, grzywną do dwudziestokrotnej wysokości tej kwoty, o którą podatek ukrócono lub narażono na ukrócenie. Obok grzywny można orzec i areszt w powyższym wymiarze (art. 48 dekretu). Kto świadomie, w zamiarze uchylenia siebie lub osoby, którą zastępuje, od ustawowego świadczenia podatkowego, składa nieprawdziwe lub niezupełne zeznanie dochodu, zdolne udaremnić lub ukrócić wymiar ustawowego podatku, będzie karany, niezależnie od dodatkowej zapłaty ukróconego podatku, grzywną do trzydziestokrotnej wysokości tej kwoty, o którą podatek ukrócono lub narażono na ukrócenie, lub aresztem do czterech miesięcy. Obok grzywny można orzec i areszt w powyższym wymiarze (art. 47 dekretu).

Częstochowa, d. 26 września 1919 r.
INSPEKTOR SKARBOWY
K. Niolski.

Ważne kupony na Październik.

№ 11 — 12 — 13 — 14 CHLEB
№ 15 — pół f. Fasoli po 4 f. za funt
№ 16 — 1/4 f. Ryżu za 60 f.
№ 17 — pół f. Słoniny za 3,25 f.
Sol bez ograniczenia ilości po 30 f. za funt.
Wydział Apropowizacyjny.

Biuro Elektrotechniczne Hilary JARECKI

Częstochowa, Kościuszki 19.
URZĄDZENIA INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH I MOTORÓW.
Dostawa wszelkich artykułów elektrotechnicznych po niskich cenach.

Nadszedł świeży transport cejlońskiej herbaty w najlepszym gatunku i makaron włoski 3 Aleja 50 J. Miecznik.

Obwieszczenie.

W przedmiocie przekładania inspektoratowi skarbowemu w Częstochowie wykazów mieszkańców.

Na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 5 Lutego 1919 r. (Dz. p. № 12 poz. 156 z r. 1919) w przedmiocie podatku od zysków wojennych, wzywa się właścicieli domów mieszkalnych względnie ich pełnomocników, rządów lub administratorów domów, aby w terminie 14-dniowym, licząc od dnia ogłoszenia tego obwieszczenia złożyli w Inspektoracie skarbowym w Częstochowie wykazy mieszkańców na formularzach, które tenże Inspektorat skarbowy wydawać będzie bezpłatnie.

Wykazy te mają być sporządzone według ostatniego faktycznego stanu. Od przedkładań tych wykazów uwolnieni są właściciele hoteli i domów zajezdnych tylko co do zajęzających do nich podrózników. Zaznacza się, że niezłożenie wykazów w wyznaczonym terminie, lub też świadome złożenie wykazu, niezgodnego z faktycznym stanem karane będzie na zasadzie postanowień art. 32 dekretu grzywną do wysokości 10,000 marek, względnie 15,000 koron.

Częstochowa, d. 26 września 1919 r.
INSPEKTOR SKARBOWY
K. Niolski.

OGŁOSZENIE.

Wobec likwidowania szkółek drzew owocowych Magistrat niniejszym ogłasza, iż z dniem 15 października r b przystępuje do ich rozprzedaży.

Zakupione drzewka winny być usunięte do dnia 1 Stycznia 1920 roku
Drzewka są nietykietowane, niewątpliwie odmian handlowych różnego wieku wzrostu, stoją w linjach i mogą być zakupione w całości, linjami, lub pojedynczami sztukami
Szkółki można oglądać codziennie od godziny 8 rano do 4 po południu przy ulicy Jerzego Dobrowskiego obok Koszar Zawodowych. Pismieninie zaś oferty należy składać w Magistracie (pokój Nr 8) zakup zaś detaliczny odbywać się będzie każdodziennie na miejscu w godzinach powyżej wskazanych
Posiadane zapasy drzewek są następujące:
S Z C Z E P Y:
Grusz — 9734
jabłoni — 8748
Czereśni — 245
Słiw — 813
D Z I C Z K I:
Grusz — 7287
jabłoni — 7939
Czereśni — 2459
Słiw — 1070
Częstochowa, dn 23 września r b
p o prezidenta Antonia Januszewski
Lawnik K Maliniski

Kierownik literacki Jan Barylski.